

**Libris** .RO

Respect pentru oameni și cărți  
Eleanor H. Porter

DAVID  
și vioara lui

Traducere din limba engleză de  
Emilia Cristea

editura  
**Σοφία**

București

## Cuprins

I. Căsuța de la munte .....	5
II. Cărarea .....	16
III. Valea .....	29
IV. Două scrisori .....	39
V. Disonanțe .....	54
VI. Bătăi de cap, necesare sau nu .....	67
VII. Cineva te vrea! .....	81
VIII. Misterul celor îngăduite și neîngăduite .....	93
IX. Joe .....	105
X. Domnița Trandafirilor .....	118
XI. Jack și Jill .....	130
XII. Răspunsuri care nu dau nici un răspuns .....	139
XIII. O surpriză pentru domnul Jack .....	146
XIV. Fereastra din turn .....	157
XV. Secrete .....	167
XVI. Castelul lui David din nori .....	177
XVII. „Prințesa și Cerșetorul” .....	186
XVIII. David sare în ajutor .....	199
XIX. Lumea cea lipsită de frumusețe .....	213
XX. Calea cea neobișnuită .....	223
XXI. Inimi grele .....	234
XXII. Ce a văzut Perry .....	242
XXIII. Nedumeriri .....	251
XXIV. O poveste rescrisă .....	264
XXV. Lumea cea frumoasă .....	273

*Prietenei mele,  
doamna James Harness*

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Ilustrație copertă: Camelia Popa

Traducere după originalul în limba engleză: Eleanor H. Porter, *Just David*, The Page Company, Boston, 1913.

© Editura Sophia, pentru prezența ediție

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**  
**PORTER ELEANOR**

**David și vioara lui /** Eleanor H. Porter; trad. din lb. engleză de Emilia Cristea – București: Editura Sophia: Metafraze, 2017  
ISBN 978-973-136-564-0  
ISBN 978-606-93875-1-1

I. Cristea, Emilia (trad.)

821.111(73)-32=135.1

## CAPITOLUL I

### Căsuța de la munte

Sus, pe povârnișul muntelui, coliba ședea de una singură în mijlocul luminișului. Era construită cam din topor, dar călduroasă. În spatele ei, niște stânci ascuțite stăteau pavăză împotriva vântului, înălțându-se ca niște metereze vârstate în cenușiu și alb sub lumina soarelui. În fața ei, o fâsie nu prea mare de iarbă se rostogolea lin la vale spre locul unde costișa se prăvălea într-o altă pantă abruptă, împădurită cu brazi și cu pini mărunți. La stânga, o cărare ducea înspre adâncurile răcoroase ale codrului. Dar, la dreapta, muntele se gârbovea încă o dată și dezvăluia privirilor tabloul pe care David îl iubea cel mai mult: valea cuprinzătoare, apele argintii ale lacului și râul șerpuind ca o panglică până departe și, deasupra tuturor, felurile tonuri de cenușiu și de verde și de purpuriu ale munților care se cățărau unul pe umerii celuilalt până când cei din vârf străpungeau cu frunțile cupola vastă a însuși cerului.

Respect de la colibă nu părea să pornească nici un drum, ci doar o cărare pierzându-se în adâncurile pădurii. Și cât vedeai cu ochii, până la petele de culoare albă de pe malul râului îndepărtat, de jos, din vale, nu se înălța nici o casă.

Înăuntrul colibei, o sobă încăpătoare stăpânea peste o latură a odăii. Era în toiul lui iunie și cenușa se răcise în vatră, dar dinspre șopronul micuț dindărăt veneau aroma și sfârâitul șuncii frigându-se deasupra flăcării. Încăperea era simplă și totuși, într-un fel, neobișnuit mobilată. Două paturi, câteva scaune grosolane, dar confortabile, o masă, două pupitre pentru note muzicale, două viori și cutiile lor, cărți peste tot și partituri împrăștiate. Nu se vedea nicăieri vreo pernă sau vreo draperie sau vreun flocușteț care să trădeze mâna sau bunul gust al unei femei. Pe de altă parte, nu se găsea nici vreo armă de foc, vreo blană sau vreun trofeu încornorat de vânătoare care să dovedească puterea și șicusința unui bărbat. Îi serveau drept ornamente o copie frumoasă a Madonnei Sixtine, mai multe fotografii purtând semnături binecunoscute afară, în lumea cea mare de dincolo de munți, și o ghirlondă de conuri de pin pe care un copil ar fi putut să o completească și să o atârne.

În bucătăria cea micuță de sub șopron sfârâitul a încetat dintr-o dată și o pereche de ochi întunecați și visători s-a ivit în pragul ușii.

– Tăticule! a strigat stăpânul ochilor.

DAVID ȘI VIOARA LUI

Nici un răspuns...

– Tată, ești acolo? a strigat vocea mai stăruitor.

Dinspre unul dintre paturi au venit o mișcare usoară și un cuvânt șoptit. La auzul lor, băiatul din pragul ușii a sărit ușurel în cameră și s-a repezit la patul din colț. Era un flăcău zvelt, cu bucle scurte și ordonate acoperindu-i urechile și cu bujorii unei sănătăți fără cusur înflorindu-i în obrajii. Mâinile lui subțiri și lungi și cu degete înguste de fată s-au întins nerăbdătoare.

– Vino, tăticule! Am pregătit de unul singur și șunca, și cartofii, și cafeaua. Repede, până nu se răcesc toate!

Încet, ajutat de mâinile ferme ale copilului, bărbatul s-a împins în capul oaselor. Avea obrajii la fel de îmbujorați ca și băiatul, dar nu de sănătate. Privirea îi era puțin sălbatică, dar avea o voce joasă și foarte blandă, asemenea unei mângâieri.

– David, e băiețelul meu David!

– Sigur că e David! Cine altcineva ar putea să fie? A râs băiatul. Vino! Si l-a tras de mâini.

Atunci bărbatul s-a ridicat șovăielnic și s-a simtit să stea în picioare numai prin forța proprietiei voințe. Privirea sălbatică i-a părăsit ochii, și îmbujorarea, obrajii. Chipul i-a devenit dintr-odată bătrân și supt. Cu toate acestea, a străbătut încăperea cu pași destul de siguri și a intrat în bucătărioară.

Jumătate din șuncă era înnegrită; cealaltă jumătate, transparentă ca o bucătă de gelatină în-

tărită. Cartofii musteau de apă și aveau gustul de neconfundat al unui fel de mâncare care a fierit până când a secat de tot. Cafeaua era călăie și tulbure. Până și laptele era acru.

David a zâmbit cu oarecare mâhnire.

– Arată mai bine atunci când gătești tu, tată, se scuză el. Mă tem că astăzi fac notă discordantă în orchestră! Cumva, o parte din plită a fost mai fierbinte decât restul și a ars șunca pe icipo colo; iar toată apa s-a evaporat din cartofi, cu toate că ASTA nu a contat prea mult, căci am turnat apă rece deasupra. Am uitat de lapte și l-am lăsat în soare și are gust rău acum, dar sunt sigur că data viitoare totul are să fie mai bine.

Bărbatul a zâmbit, dar a scuturat din cap cu tristețe.

– Dar nu ar trebui să mai existe o „dată viitoare”, David.

– De ce nu? Ce vrei să spui? Nu o să mă lași să mai încerc niciodată, tată?

Din vocea băiatului răzbătea o nefericire sinceră.

Bărbatul a șovăit. Buzele i s-au întredeschis, lăsând să-i scape un oftat, de parcă îndărătul lor ar fi așteptat un șuviu de cuvinte. Dar s-au închis pe neașteptate, lăsând cuvintele nespuse. Apoi, cu multă voioșie, a rostit cu totul altceva:

– Ce crezi, fiule, oare nu-i aşa că nu ne purtăm prea frumos cu cina ta? Acum, cu voia ta, am să gust puțină șuncă. Cred că simt cum îmi revine pofta de mâncare.

Chiar dacă pofta de mâncare cea rătăcitoare „se întorsese”, nu a zăbovit prea mult, căci bărbatul a luat doar câteva îmbucături. Și s-a în-cruntat, pe deasupra, văzând cât de puțin mâncă băiețelul. Nu a scos nici o vorbă cât timp fiul său a strâns mâncarea și farfuriile de pe masă și încă nu rupsese tăcerea atunci când, împreună cu băiatul, a ieșit din casă și s-a îndreptat către băncuța aflată cu față spre apus.

Dacă nu vuia furtuna, David nu mergea niciodată la culcare fără o ultimă privire spre „lacul lui de argint”, după cum îi dăduse numele micuței fâșii de apă de jos, din vale.

– Tăticule, e auriu astă-seară – soarele îl poleiește cu aur! a strigat el cuprins de încântare atunci când privirile i-au căzut asupra comorii sale. Ah, tăticule!

A scos un strigăt prelung de admirătie și, auzindu-l, bărbatul s-a crispat de parcă ar fi fost lovit de o durere neașteptată.

– Tăticule, o să îl cânt – trebuie să îl cânt! a strigat băiatul, săltând către colibă.

S-a întors într-un suflet, cu vioara sub bărbie.

Bărbatul privea și asculta; și, în timp ce privea și asculta, chipul îi devenea un câmp de bătălie pe care mândria și teama, speranța și disperare, bucuria și tristețea se luptau pentru a-l lua în stăpânire.

Nu era un lucru nou pentru David să „cânte” apusul. Întotdeauna, ori de câte ori se simțea

mișcat, David se îndrepta către vioara lui. Găsea mereu, în corzile ei vibrânde, mijlocul de a spune ceea ce limba lui nu putea rosti.

Dincolo de vale, cenușiul și albastrul muntelui se topiseră în purpuriu. Deasupra, cerul ardea într-o singură flacără înaltă de purpură și de aur, ca un ocean cloicotind pe care pluteau corăbiile trandafirii ale norilor. Dedesubt, valea împreună cu lacul și cu râul ei se profilau înveșmântate în trandafiriu și în aur pe fundalul verde întunecat al câmpului și al pădurii, ca un tărâm fermecat al frumuseții.

Și totul se regăsea în vioara lui David și pe chipul lui însuflăt și transfigurat de emoție.

Când cenușiul a învăluit cea din urmă văpaie trandafirie și cele din urmă note s-au stins, bărbatul a vorbit. Stăpânirea de sine aproape că îi înăsprea vocea.

– David, a sosit vremea! Trebuie să renunțăm – tu și cu mine.

Băiatul s-a întors întrebător către el, cu lumenă încă îndulcindu-i chipul.

– La ce să renunțăm?

– La tot – la tot ce ne înconjoară.

– La tot ce ne înconjoară? De ce, tată, ce vrei să spui? Aici e casa noastră!

Bărbatul a încuviințat obosit din cap.

– Știi. A fost casa noastră; dar, David, doar nu credeai că vom putea trăi veșnic aici, ca și până acum?

David a râs încetișor și și-a întors din nou privirile către orizontul îndepărtat.

– De ce nu? a întrebat el visător. Oare se găsește un loc mai potrivit în întreaga lume? Mie îmi place aici, tăticule!

Bărbatul a tras cu greu aer în piept și s-a mișcat neliniștit. Durerea săcăitoare dintre coaste era neobișnuit de puternică în acea seară și nici o schimbare de poziție nu îi aducea ușurare. Era bolnav, foarte bolnav, și știa foarte bine acest lucru. Dar mai știa și că boala, durerea și moartea nu însemnau nimic pentru David – sau, cel mult, erau niște cuvinte peste care trecuse întotdeauna cu ușurință și aproape fără să-și dea seama. S-a întrebat pentru prima oară dacă, până la urmă, educația pe care i-o oferise – sau o parte din ea – nu fusese cumva lipsită de înțelepciune.

Timp de șase ani, băiatul se aflase în grija și sub îndrumarea lui neîntreruptă. Timp de șase ani, băiatul se hrănise cu mâncarea, purtase hainele și studiase din cărțile alese de tatăl său. Timp de șase ani, acel tată gândise, plănuise, respirase, se mișcase și trăise pentru fiul său. Nimici nu mai locuise în colibă. Numai rarele drumuri prin pădure și până în orășelul de pe coasta muntelui, după mâncare și îmbrăcăminte, rupseseră sirul zilelor petrecute între patru ochi.

Bărbatul plănuise totul cu grijă. Voise ca numai binele și frumosul să facă parte din copilaria lui David. Nu avusese de gând ca răul, nefă-

ricirea și moartea să nu aibă nici o noimă pentru David, ci doar să nu-și găsească locul în mintea lui. Ar fi trebuit ca binele și frumosul să îi umple într-o asemenea măsură gândurile, încât să nu mai rămână loc pentru nimic altceva. Aceasta îi fusese planul. Și reușise până aici – reușise nemaipomenit de bine, încât începuse acum, în fața propriei boli și a ceea ce se temea că boala va pricina, să se îndoiască de înțelepciunea unui asemenea plan.

În timp ce se uita la chipul fermecat al băiatului, și-a adus aminte de întrebările lui pline de mirare la vederea primei veverițe moarte pe care o găsise în pădure. La vremea aceea David avea șase ani.

– Vai, tăticule, doarme și nu vrea să se mai trezească! strigase el.

Iar apoi, după ce o atinsese cu blândețe:

– Și e rece, ah, atât de rece!

Tatăl se grăbise atunci să își ia fiul de acolo, și îi ocolise întrebările, iar David păruse mulțumit. Dar, a doua zi, băiatul adusese din nou vorba despre asta. Îl privise cu ochii mari și puțin însășimântați.

– Tată, ce înseamnă să fii... mort?

– Ce vrei să spui, David?

– Băiatul care aduce laptele avea veveriță cu el de dimineață. A spus că nu dormea. Că era... moartă.

– Înseamnă că veverița, veverița cea adevărată de sub blană, a plecat de aici, David.

– Unde?

– Într-o țară îndepărtată, poate.

– Se mai întoarce?

– Nu.

– A plecat de bunăvoie?

– Să sperăm.

– Dar a plecat fără... fără haina ei de blană. Nu avea nevoie de ea?

– Nu, altfel ar fi luat-o cu ea.

La auzul acestor cuvinte, David nu mai scosește nici o vorbă. Păstrase într-adevăr o tacere stranie timp de câteva zile; iar apoi, plimbându-se cu tatăl său prin pădure, scosese un strigăt vesel. Stătea lângă izvorul acoperit de gheăță și se uita la copca întunecoasă prin care apa se vedea zoind la vale.

– Tăticule, ah, tăticule, acum știu cum e să fii mort!

– Dar, David!

– Știi, e la fel ca apa din izvor: ȘI EA pleacă într-o țară îndepărtată, și nu se mai întoarce. Și își lasă hainuța de gheăță în urma ei, la fel cum a făcut și veverița. Nu mai are nevoie de ea. Poate să plece fără ea. Nu vezi? Și cântă! Ascultă cum se duce cântând! VREA să se ducă.

– Așa e, David!

Iar tatăl lui David oftase, ușurat că fiul lui își găsise propria lămurire pentru acel mister, o lămurire care îl și mulțumea, pe deasupra.

Mai târziu, citindu-și cărțile, David dăduse din nou peste moarte. De această dată era vor-

ba despre un bărbat. Băiatul își ridicase privirea, uimit.

– Până și oamenii mor, oamenii adevărați, ca mine și ca tine, tată? Pleacă în țara cea îndepărtată?

– Da, fiule, după un timp – într-o țară îndepărtată, condusă de un Rege mareț și drept, aşa se spune.

Tatăl lui David vorbise tremurând, și așteptase temător urmarea. Însă David numai zâmbise bucuros, spunând:

– Dar merg cântând, tată, la fel ca izvorul! Doar știi că l-am auzit!

Și totul se încheiașe acolo. David avea acum zece ani și încă nu se temea de moarte. Din această pricină, tatăl lui David se simțea ușurat; și totuși – din aceeași pricină – îi era frică.

– David, a spus el cu blândețe, ascultă-mă!

Băiatul s-a întors către el, suspinând adânc.

– Da, tată.

– Trebuie să plecăm de aici. Afară, în lumea largă, te așteaptă bărbați și femei și copii. Ai o lucrare frumoasă de făcut, și nimeni nu-și poate înfăptui lucrarea pe o culme de munte.

– De ce nu? Îmi place aici, și am trăit aici dintotdeauna.

– Nu dintotdeauna, David: de șase ani. Aveai patru ani când te-am adus aici. Poate că nu-ți mai amintești.

David a scuturat din cap. Privirile lui visătoare erau ațintite din nou asupra cerului.

– Cred că mi-ar plăcea să plec dacă aș putea naviga pe corabia aceea de sus, din nori, murmură el.

Bărbatul a oftat și a clătinat din cap.

– Nu putem pleca pe corăbiile din nori. Trebuie să mergem pe jos, David, o parte din drum – și trebuie să plecăm curând, foarte curând, adăugă el cu înfrigurare. Trebuie să te duc înapoi, înapoi printre prietenii, înainte să...

S-a ridicat șovăielnic și a încercat să meargă drept. Membrele îi tremurau și sângele îi zvânea în tâmpale. Propria-i slăbiciune îl îngrozea. S-a întors pe neașteptate către băiatul de lângă el, cu o înversunare născută din spaimă.

– David, trebuie să plecăm! Trebuie să plecăm MÂINE!

– Tată!

– Da, da, vino!

S-a împleticit, croindu-și drum orbește, și totuși a izbutit cumva să ajungă la ușa colibei.

În spatele lui, David încă mai ședea nemîșcat, țintuindu-l cu privirile. Dar, după o clipă, băiatul a sărit în picioare și s-a grăbit să o ia pe urmele tatălui său.